

Vergaderjaar 2010–2011

32 503

Homogene Groep Internationale Samenwerking 2011 (HGIS-nota 2011)

Nr. 2

NOTA

INHOUDSOPGAVE

	blz.
1. Inleiding	2
1.1 Wat is de HGIS?	2
1.2 Opzet HGIS-nota 2011	2
2. HGIS op hoofdlijnen	3
Bijlagen	
Bijlage 1: De HGIS verticaal: wijzigingen na de Miljoenennota 2010	13
Bijlage 2a: De HGIS-uitgaven horizontaal: meerjarencijfers per ministerie en per begrotingsartikel	14
Bijlage 2b: De HGIS-ontvangsten horizontaal: meerjarencijfers per ministerie en per begrotingsartikel	20
Bijlage 3: Berekening ODA-plafond 2011 en raming ODA-prestatie 2010 en 2011	21
Bijlage 4a: De ODA-uitgaven naar beleidsthema	22
Bijlage 4b: De geplande ODA-uitgaven in partnerlanden 2011	24
Bijlage 5: HGIS-uitgaven Natuur, Milieu en Water	28
Bijlage 6: ODA-uitgaven Onderwijs	30
Bijlage 7: Uitgaven HIV/Aids, Malaria en Tuberculose	31
Bijlage 8: De non-ODA uitgaven naar beleidsthema	32

1. INLEIDING

1.1 Wat is de HGIS?

De Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS), die werd ingesteld op 1 januari 1997, is een aparte budgettaire constructie binnen de rijksbegroting. In de HGIS worden de buitenlandactiviteiten van verschillende departementen gebundeld en in samenhang gezien. Zo wordt in één oogopslag duidelijk wat de belangrijkste uitgaven zijn die Nederland jaarlijks doet in het kader van Internationale Samenwerking. Uitgangspunt van de HGIS is het bevorderen van samenwerking en afstemming tussen de ministeries. In veel van de HGIS-programma's die in deze nota worden genoemd werken meerdere ministeries samen. De HGIS is daarmee een belangrijk instrument voor een geïntegreerd en coherent buitenlandbeleid.

Binnen de HGIS wordt onderscheid gemaakt tussen de uitgaven die voldoen aan de criteria voor officiële ontwikkelingssamenwerking (*Official Development Assistance*, ODA) en andere uitgaven voor internationaal beleid («non-ODA»). De minister van Buitenlandse Zaken is coördinator van het buitenlandbeleid en daarmee ook van de HGIS.

1.2 Opzet HGIS-nota 2011

Het is de gewoonte dat de HGIS-nota de indeling van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken volgt. De afgelopen jaren maakte deze begroting deel uit van een experiment. Hierbij ging de beleidsagenda van de begroting specifiek in op de tien doelstellingen van de eerste pijler van het kabinetsprogramma «Samen werken, samen leven». Dit experiment is nu afgelopen en zal worden geëvalueerd. De HGIS-nota 2011 zal daarom de opzet volgen van voor het experiment, waarbij de nota is opgehangen aan de beleidsthema's uit de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In hoofdstuk 2 wordt het beleid per beleidsthema beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de hoofdlijnen van het beleid. De HGIS-nota is bedoeld om de lezer een globaal overzicht te geven. Voor de specifieke beleidsvoornemens, de te behalen resultaten en de in te zetten middelen wordt verwezen naar de ontwerpbegrotingen 2011 van de bij de HGIS betrokken ministeries.

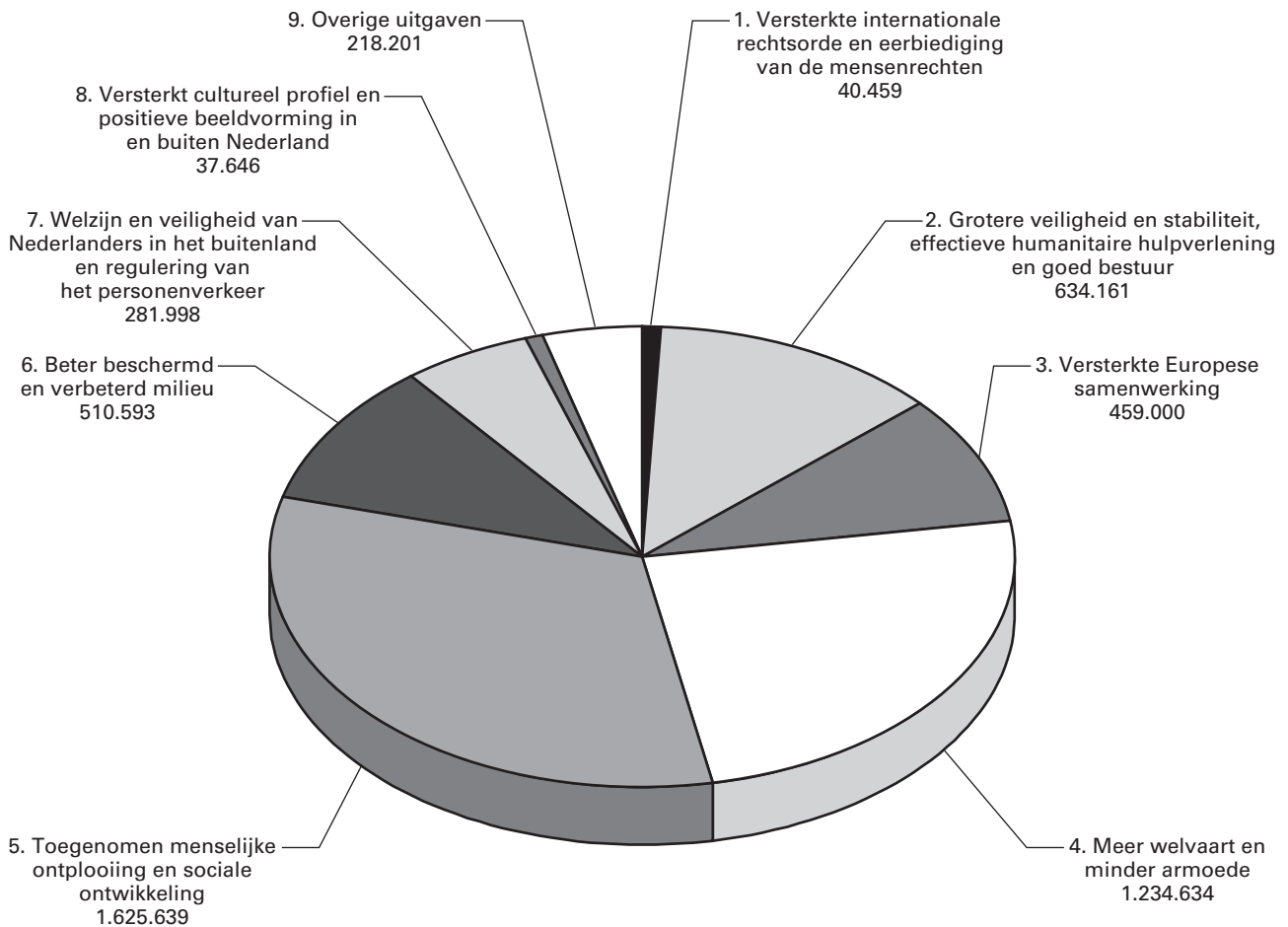
Na hoofdstuk 2 volgt een aantal bijlagen waarin alle HGIS-uitgaven worden gepresenteerd. In deze bijlagen worden gegevens, die verspreid staan over verschillende begrotingen, gebundeld tot een overzichtelijk geheel. U treft naast totaaloverzichten per begrotingsartikel en per ministerie ook de gebruikelijke thematische overzichten aan. Deze overzichten zijn gerangschikt naar de begrotingsindeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

2. HGIS OP HOOFDLIJNEN

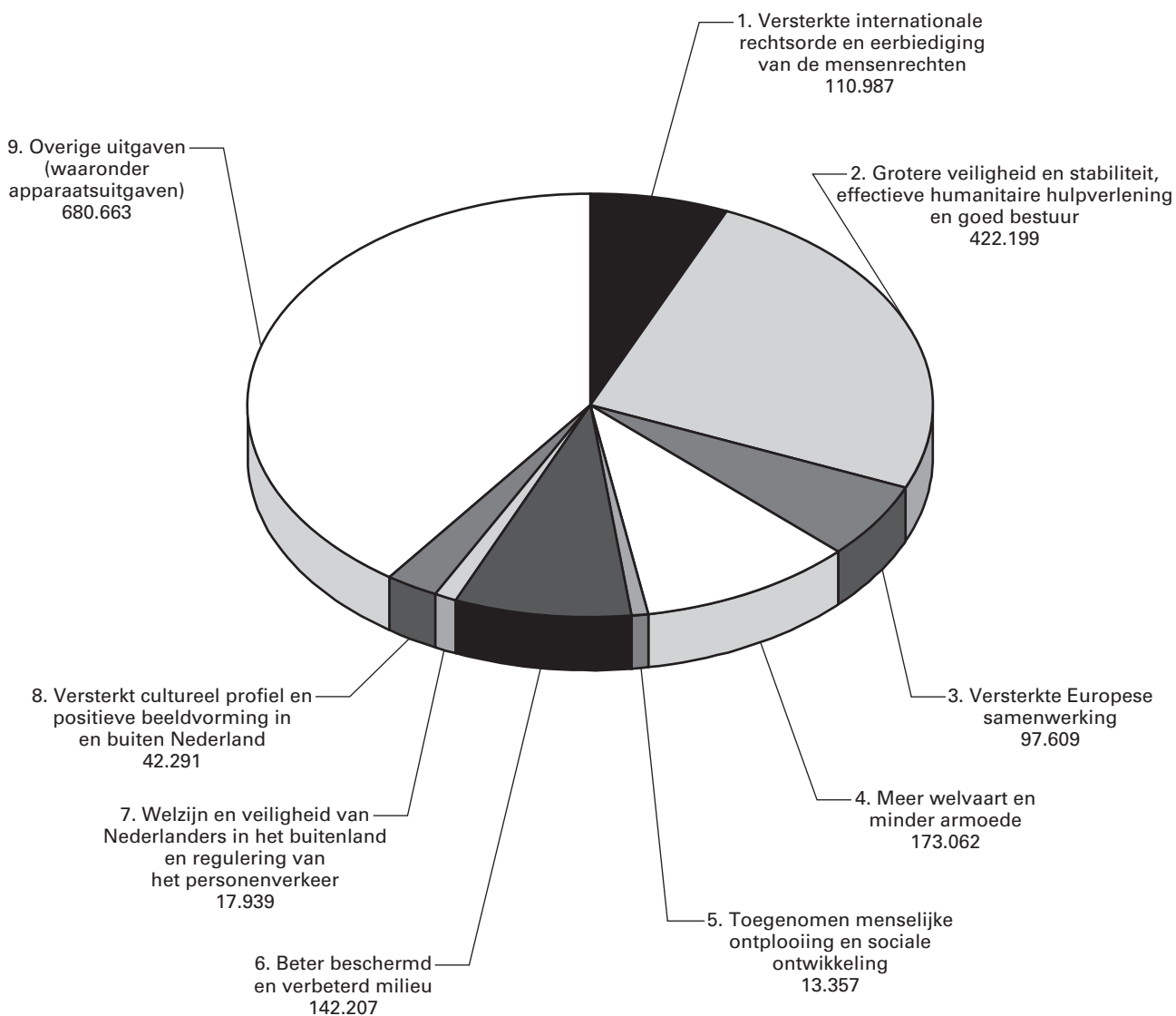
Algemeen

De totale HGIS-uitgaven bedragen in 2011 EUR 6,74 mld, waarvan EUR 5,04 mld voor ontwikkelingssamenwerking (ODA) en 1,7 mld voor non-ODA uitgaven.

ODA uitgaven per thema (x EUR 1000)

non-ODA uitgaven per thema (x EUR 1000)

Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van de mensenrechten

Beleidsthema 1:
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van de mensenrechten

Nederland heeft belang bij een sterke internationale rechtsorde. Onze welvaart is voor een groot deel afhankelijk van het buitenland. Onze belangen zijn daardoor rechtstreeks verbonden met de mogelijkheid om op betrouwbare en voorspelbare wijze zaken te kunnen doen. Daarom zetten we ook in op eerbiediging van de mensenrechten wereldwijd. Dat is niet alleen vanuit een morele overtuiging. Uiteindelijk biedt het consequent naleven van mensenrechten ook de beste garantie voor een stabiele wereld.

Het bevorderen van de internationale rechtsorde is – uniek in de wereld – verankerd in de Nederlandse grondwet. We nemen onze verantwoordelijkheid serieus. Nederland is een actief en gewaardeerd land in de internationale fora. Als juridische hoofdstad van de wereld huisvesten wij belangrijke internationale instellingen zoals Europol, Eurojust en het Internationaal Strafhof. De hiervoor benodigde middelen komen deels uit de HGIS.

Beleidsthema 1, Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	01.01 Internationale rechtsorde	47 783	5 055	44 172	4 604	47 330	5 154
	01.02 Mensenrechten	52 733	37 497	53 614	39 380	49 539	35 305
	01.03 Internationale juridische instellingen	14 788	0	16 072	0	21 400	0
Justitie	13.03.01 Rechtshandhaving/Europol en Eurojust	25 085		25 719		32 677	
	13.03.03 Rechtshandhaving/NFI	500		500		500	
Totaal		140 889	42 552	140 077	43 984	151 446	40 459

Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur

Beleidsthema 2:
Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur

Veiligheidsvraagstukken hebben een centrale plaats in het buitenlands beleid. Er zijn in de laatste jaren minder voorspelbare dreigingen ontstaan, onder andere door de opkomst van terroristische bewegingen, internationale piraterij, drugskartels en illegale wapenhandel. Ook de gevolgen van klimaatverandering, zoals verwoestijning en de toenemende schaarste van energie, voedsel en water kunnen leiden tot conflicten en tot massale migratie.

Voor effectieve armoedebestrijding en de opbouw van rechtvaardige en democratische samenlevingen in ontwikkelingslanden vormen veiligheid en stabiliteit belangrijke voorwaarden. Door steun aan goed bestuur en politieke hervormingen in ontwikkelingslanden probeert Nederland de stabiliteit en veiligheid in de wereld te vergroten. Uit de HGIS worden onder meer de Nederlandse deelname aan crisisbeheersingsoperaties en het Stabiliteitsfonds gefinancierd.

Ook de activiteiten ter bestrijding van piraterij worden uit de HGIS gefinancierd. In 2011 zal Nederland met de inzet van Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Tromp, voor de kust van Somalië, een bijdrage leveren aan de NAVO-operatie Ocean Shield.

Nederland zet zich in voor een adequate hulpverlening in het geval van levensbedreigende situaties die ontstaan door gewelddadige conflicten of natuurrampen. Ook de uitgaven voor humanitaire hulpverlening vallen onder dit beleidsthema.

Beleidsthema 2, Vrede, veiligheid en conflictbeheersing (bedragen x EUR 1000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
AR	02.01 Recht- en doelmatigheidsbevordering	280	280	140	140	0	0
BZ	02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	16 355	0	16 974	0	17 543	0
	02.02 Bestrijding internationaal terrorisme	0	0	500	0	500	0
	02.03 Non-proliferatie en ontwapening	9 350	1 168	9 553	2 875	9 553	2 875
	02.04 Conventionele wapenbeheersing	0	0	0	0	0	0
	02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	363 042	266 866	365 250	209 547	345 168	216 435
	02.06 Humanitaire hulpverlening	293 936	293 731	263 267	261 000	257 267	255 000
	02.07 Goed bestuur	201 182	189 577	165 893	156 509	155 635	146 851
	02.08 Het bevorderen van energiezekerheid	0	0	0	0	0	0
	02.09 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	17 609	17 609	16 600	16 600	0	0
Defensie	20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	360 093	10 500	367 900	13 000	270 694	13 000
Totaal		1 261 847	779 731	1 206 077	659 671	1 056 360	634 161

Beleidsthema 3:
Versterkte Europese samenwerking

Versterkte Europese samenwerking

Europese samenwerking heeft de afgelopen vijftig jaar geresulteerd in meer welvaart, stabiliteit en veiligheid voor de EU lidstaten. Naar de toekomst kijkend, is het zaak dat er óók Europese antwoorden worden gevonden op mondiale uitdagingen waarvoor geen nationale oplossingen meer te vinden zijn. Voorbeelden van dergelijke uitdagingen zijn de mondiale financieel-economische crisis, georganiseerde criminaliteit, migratie, klimaat en milieuverontreiniging. Deze uitdagingen vereisen een internationale aanpak.

Nauwe Europese samenwerking op verschillende niveaus, binnen de Europese Unie maar ook in andere verbanden als de Raad van Europa en de NAVO, is voor Nederland belangrijk om dergelijke uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Het Verdrag van Lissabon biedt mogelijkheden om de Unie slagvaardiger en democratischer te maken. Een aantal van de nieuwe structuren zal zich echter nog moeten bewijzen.

Belangrijke HGIS-programma's binnen dit beleidsthema zijn de Nederlandse bijdrage aan de Raad van Europa en de Nederlandse bijdrage aan het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF).

Beleidsthema 3, Versterkte Europese samenwerking (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	8 558	0	9 428	0	9 428	0
	03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	179 829	179 829	191 052	191 052	189 133	189 133
	03.04 Nederlandse positie in de EU	3 678	0	3 145	0	3 145	0
	03.05 Raad van Europa	9 489	0	9 353	0	9 303	0
Toerek.	EU-begroting	294 900	234 400	340 100	265 367	345 600	269 867
Totaal		496 454	414 229	553 078	456 419	556 609	459 000

Beleidsthema 4:
Meer welvaart en minder armoede

Meer welvaart en minder armoede

Nederland streeft naar duurzame ontwikkeling en structurele armoedevermindering in ontwikkelingslanden. De programma's in de HGIS richten zich op verschillende aspecten van armoedevermindering. De *Millennium Development Goals* (MDG's) en andere internationale afspraken vormen het kader van de Nederlandse inzet.

Onder dit beleidsthema vallen budgettair omvangrijke programma's. Een deel daarvan is gericht op het versterken van het internationale handels- en financieel systeem (inclusief de Nederlandse bijdrage aan multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen die op de begroting van Financiën staan), het verbeteren van het ondernemingsklimaat in ontwikkelingslanden en het stimuleren van innovatie. Ook armoedebestrijding in den brede, waaronder begrotingssteun valt onder dit thema.

Naast het beleid gericht op armoedevermindering in ontwikkelingslanden, richt dit thema zich ook op het stimuleren van internationaal ondernemen en het versterken van goede internationale betrekkingen. Dit wordt gedaan via diverse programma's die door het Ministerie van Economische Zaken worden uitgevoerd.

Internationaal Ondernemen

Onze open economie is sterk afhankelijk van goede internationale economische betrekkingen. Handel en investeringen vormen de motor achter de Nederlandse economie. Internationalisering van het Nederlands bedrijfsleven vergroot de concurrentie en brengt een dynamiek met zich mee die aanzet tot innovatie en hogere productiviteit. Ook in 2011 zal Nederland internationalisering stimuleren. Naast economische diplomatie richting buitenlandse overheden (o.a. missies) om belemmeringen voor ondernemers weg te nemen en kansen te helpen grijpen, kunnen bedrijven gebruik maken van een breed en toegankelijk financieel instrumentarium (Regeling Internationaal Ondernemen en Regeling Internationaal Excelleren) om internationaal actief te zijn en hun internationale positie verder te versterken.

Zo worden internationaal startende ondernemers geholpen bij hun eerste stappen op een buitenlandse markt. Daarnaast wordt meerjarige ondersteuning geboden aan specifieke clusters van bedrijven en/of kennisinstellingen in voor Nederland kansrijke markten die sterk door overheden bepaald of beïnvloed worden. Eén instrument richt zich daarbij specifiek op de snelgroeiende markten

India en China. De ondersteuning via de programma's bestaat uit een combinatie van subsidies, publieke kennisoverdracht en economische diplomatie.

Beleidsthema 4, Meer welvaart en minder armoede (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	04.01 Handels- en financieel systeem	16 956	1 224	21 261	2 207	18 951	826
	04.02 Armoedebestrijding	404 303	401 690	343 456	337 696	316 536	314 036
	04.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	494 505	482 005	442 357	429 857	455 096	442 596
	04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	20 923	20 923	23 795	23 795	28 815	28 815
	04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	6 609	0	6 660	0	6 660	0
Justitie	13.03.01 Rechtshandhaving/Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname	202	202	200	200	200	200
	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	130	0	146	0	146	0
Financiën	04.20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	95 370	94 040	55 785	55 785	342 205	342 205
VenW	33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1 210	0	1 265	0	1 565	0
	33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	327	0	925	0	925	0
EZ	2.45 Versterken gezamenlijke kennisbasis	4 692	0	2 843	0	4 384	0
	2.55 Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	337		0	0	0	0
	3.10 Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	211	0	226	0	226	0
	4.01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	654	0	0	0	0	0
	4.50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	148		1 095	0	1 090	0
	5.01 Algemeen	2 202	0	1 549	0	14 619	0
	5.20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 528	0	4 156	0	4 007	0
	5.30 Bevorderen van internationaal ondernemen	74 641	200	81 223	0	54 209	0
	5.40 Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (DBIN)	592		0		0	
	5.50 Programmatisch pakket	32 819	163	43 598	5 000	53 527	7 400
	10.30 Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2 010	0	2 477	0	2 501	0
LNV	29.01.01 Internationale contributies/FAO	6 474	3 301	6 973	3 556	6 973	3 556
	23.01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	0	61	0	61	0
Toerek.	EKI-kwijtschelding	27 864	27 864	347 000	347 000	95 000	95 000
Totaal		1 197 768	1 031 612	1 387 051	1 205 096	1 407 696	1 234 634

Beleidsthema 5:
Toegenomen menselijke
ontplooiing en sociale ontwikkeling

Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling

Van een duurzame ontwikkeling kan alleen sprake zijn als er naast economische groei ook aandacht wordt besteed aan de ontwikkeling van mens en maatschappij. Goed onderwijs in ontwikkelingslanden is daarbij van groot belang. Onder dit thema vallen zowel de middelen die worden besteed aan basisonderwijs, als aan hoger onderwijs en kennisontwikkeling in de partnerlanden. Ook de partnerschappen met Nederlandse kennisinstellingen vallen onder dit thema.

Daarnaast zijn gelijkheid tussen man en vrouw en toegang tot gezondheidszorg essentiële elementen voor het bevorderen van individuele ontplooiing en sociale ontwikkeling. Op basis van internationale afspraken zet Nederland zich in voor de bevordering van seksuele en reproductieve

gezondheid en rechten (SRGR) en bestrijding van HIV/Aids. Daarbij maakt Nederland zich vooral sterk voor kwetsbare groepen en zaken als het recht van jongeren op volledige informatie over seksualiteit en toegang tot voorbehoedsmiddelen.

Ten slotte valt ook de steun aan het maatschappelijk middenveld onder beleidsthema 5. Een sterk maatschappelijk middenveld in het Zuiden wordt gezien als een element van en voorwaarde voor duurzame ontwikkeling.

Beleidsthema 5, Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling (bedragen x EUR 1000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	05.01 Onderwijs	313 506	313 506	329 378	329 378	367 567	367 567
	05.02 Kennisontwikkeling	155 858	153 262	170 687	168 091	180 757	178 161
	05.03 Gender	38 999	38 999	44 135	44 135	30 201	30 201
	05.04 HIV/AIDS	303 901	302 110	282 978	281 485	303 104	301 611
	05.05 Reproductieve gezondheid	183 316	183 316	163 308	163 308	151 886	151 886
	05.06 Participatie civil society	497 575	497 439	568 633	568 633	531 127	531 127
OCW	06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453
	07.10 Wetenschappelijk onderwijs	61 827	58 558	61 814	58 546	61 814	58 546
	16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	454	454	454
LNV	26.01.06 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	35	35	35
	26.01.06 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	1 134	1 134	1 085	1 085	1 098	1 098
VWS	46.01.01 Sport en OS	1 466	1 466	1 500	1 500	1 500	1 500
	98.01.01 Projecten via UNODC	5 000	0	4 500	0	0	0
	98.01.01 WHO-partnerschap	6 000	0	6 000	0	6 000	0
Totaal		1 572 524	1 553 732	1 637 960	1 620 103	1 638 996	1 625 639

Beleidsthema 6:
Beter beschermd en verbeterd milieu

Beter beschermd en verbeterd milieu

Nederland heeft belang bij een duurzame leefomgeving wereldwijd. Milieu en duurzaamheid zijn daarom essentiële componenten van het Nederlands buitenlands beleid. Als internationale speler heeft Nederland zowel nationaal als internationaal verantwoordelijkheden om bij te dragen aan oplossingen voor vraagstukken betreffende klimaat, energievoorziening, milieudegradatie en waterschaarste.

Met betrekking tot het klimaat blijft de Nederlandse inzet gericht op het beperken van de mondiale temperatuurstijging tot twee graden Celsius. Hiervoor is een forse trendbreuk in de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen nodig. Uiteindelijk kan dit mondiale probleem alleen maar effectief worden bestreden door internationale afspraken. Eind 2010 vindt in Cancun, Mexico, de klimaatconferentie plaats als vervolg op Kopenhagen. Het jaar 2011 zal in het teken staan van de verdere uitwerking van de afspraken die mogelijk voortkomen uit deze conferentie.

CO₂-reductieprogramma's

Een onderdeel van de klimaatdoelstelling van het kabinet, zijn de CO₂-reductieprogramma's Joint Implementation (JI) en het Clean Development Mechanism (CDM). Met deze programma's zal Nederland zijn nationale CO₂-uitstoot in het buitenland reduceren als bijdrage aan de reductiedoelstelling uit het Kyoto-protocol. Emissie-reducties die via deze mechanismen in het buitenland worden

behaald, tellen mee bij de invulling van de nationale reductieverplichting. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) verwacht dat in de periode 2008–2012 tussen de 28 en 53 Mton aan emissierechten uit CDM en JI-projecten nodig is. Het PBL geeft aan dat Nederland de Kyoto-doelstelling bij deze raming en gegeven de huidige hoeveelheid aangekochte JI en CDM credits, waarschijnlijk gaat halen. De kans bestaat echter dat Nederland voor het halen van Kyoto in totaal 1 tot 9 Mton aan JI/CDM rechten tekort komt. Het PBL geeft aan, dat als de overheid met meer zekerheid aan de Kyoto-verplichting wil voldoen, uitbreiding van de portefeuille met buitenlandse emissierechten nodig is.

Nauw gerelateerd aan de zorgen over klimaatverandering zijn de zorgen over het wereldwijde milieu en waterbeheer in bredere zin. Verschillende programma's in de HGIS geven uitvoering aan het Nederlandse beleid ten aanzien van internationaal milieu en waterbeheer. Een voorbeeld hiervan is het interdepartementale programma «Partners voor Water».

Partners voor water III

Het programma «Partners voor Water» draagt sinds 2000 bij aan oplossingen voor de wereldwaterproblematiek en aan de versterking van de positie van de Nederlandse watersector. Juist deze combinatie van doelstellingen wordt als kansrijk gezien voor de Nederlandse inzet op termijn. In dit programma wordt Nederlandse expertise op het gebied van water gebundeld: het programma is gericht op bedrijfsleven, kennisinstututen, NGO's en overheden. Vijf ministeries zijn bij de aansturing van dit programma betrokken. Het ministerie van VenW is namens de andere vier, VROM, BZ/OS, LNV en EZ, de penvoerder. Er is besloten om vanaf 2010 de ondersteuning van dit programma vanuit de HGIS met zes jaar te verlengen. Partners voor water is ingebed in het programma Water Mondiaal van de gezamenlijke departementen dat uitvoering geeft aan hoofdstuk 6 van het Nationaal Waterplan, «Nederland werkt wereldwijd met water». Naast de bestaande thema's en landenfocus schenkt Partners voor Water III bijzondere aandacht aan een vijftal «deltalanden». Delta's in dichtbevolkte, maar vruchtbare gebieden kennen eigen, aan water gerelateerde, problemen. In nieuw aan te gane meerjarige programmatische samenwerkingsverbanden worden in deze landen integrale, vraaggestuurde programma's nagestreefd, inclusief specifieke aandacht voor goed bestuur en klimaatadaptatie.

Beleidsthema 6, Beter beschermd en verbeterd milieu (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	06.01 Milieu en water	255 987	253 088	220 786	217 284	381 985	379 566
	06.02 Water en stedelijke ontwikkeling	130 629	130 629	108 062	108 062	129 757	129 757
VROM	47.44.04 Internationaal milieubeleid	4 312	0	3 544	0	3 970	0
	47.48.08 Clean development mechanism	22 550	0	72 189	0	93 675	0
	91.89.92 Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties	0	0	680	0	335	0
VenW	31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	10 724	0	14 887	0	9 536	0
	37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	755	27	736	27	736	27
EZ	4.20 Duurzame energie (Joint Implementation)	44 283	0	39 873	0	31 563	0
LNV	23.01.04 Programma «Leren voor Duurzame Ontwikkeling»	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	29.01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	243	243	243	243
Totaal		470 483	384 987	462 000	326 616	652 800	510 593

Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer

Beleidsthema 7:
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer

Nederland is een internationaal georiënteerd land. Bedrijven opereren over de grenzen heen en miljoenen Nederlanders reizen jaarlijks naar het buitenland voor werk, studie of vakantie. Daarnaast bezoeken miljoenen burgers uit het buitenland ons land om dezelfde redenen.

In deze context is de bescherming van de belangen van Nederlanders in het buitenland een belangrijk onderdeel van ons buitenlands beleid. Men kan daarbij denken aan het verlenen van consulaire diensten maar ook aan bijstand voor Nederlanders die in het buitenland in een noodsituatie terechtkomen.

Ook de regulering van het personenverkeer, waaronder het asielbeleid en de visumverlening, wordt deels gefinancierd uit de HGIS en valt onder dit beleidsthema. Op dit vlak wordt veel samengewerkt tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Justitie en met de IND.

Beleidsthema 7, Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	07.01 Consulaire dienstverlening	23 435	0	20 024	0	16 809	0
	07.02 Vreemdelingenbeleid	248 900	247 959	10 270	9 000	10 130	9 000
Toerek.	Opvang van asielzoekers	0	0	268 475	268 475	272 998	272 998
Totaal		272 335	247 959	298 769	277 475	299 937	281 998

Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland

Beleidsthema 8:
Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland

Nederland streeft naar een sterk internationaal profiel. De reputatie en beeldvorming van Nederland spelen een steeds grotere rol in het verdedigen van onze belangen in het buitenland. Daarom wordt op verschillende manieren gewerkt om Nederland internationaal goed te

«verkopen». Een instrument om dat te doen is internationale culturele samenwerking. Internationale culturele samenwerking draagt bij aan de ontwikkeling van de Nederlandse cultuur en beïnvloedt ook bredere politieke, sociale en economische betrekkingen met andere landen.

Om het Nederlandse beleid in het buitenland op de juiste wijze neer te zetten wordt geïnvesteerd in publieksdiplomatie. Met voorlichting en met gebruik van communicatiemiddelen wordt gewerkt aan een positief, realistisch beeld van Nederland. Omgekeerd geldt dat het buitenlands beleid staat of valt met het draagvlak onder de eigen bevolking. Daarom wordt ook hier aandacht aan besteed.

Beleidsthema 8, Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	08.01 Nederlandse cultuur	9 852	2 424	8 216	1 115	8 118	472
	08.02 Cultureel erfgoed	4 202	1 057	4 885	2 149	4 885	2 149
	08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	61 788	33 924	62 427	35 211	60 309	35 025
	08.04 Vestigingsklimaat internationale org. in Nederland	0	0	80	0	55	0
OCW	08.11 Cultuur: overig	1 504	0	904	0	904	0
	14.01/02/04 Cultuur: overig	7 103	0	6 216	0	5 666	0
	Totaal	84 449	37 405	82 728	38 475	79 937	37 646

Overige uitgaven

Beleidsthema 9:
Overige uitgaven

Onder het thema overige uitgaven zijn de uitgaven gegroepeerd die niet binnen één van de inhoudelijke beleidsthema's kunnen worden ondergebracht. De uitgaven betreffen met name de apparaatuitgaven van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de middelen voor attachés. Vanuit bijna alle ministeries worden attachés uitgezonden naar Nederlandse vertegenwoordigingen om met hun specifieke kennis invulling te geven aan het buitenlands beleid.

Beleidsthema 9, Overige uitgaven (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2009		2010		2011	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	09.01 Geheim	26	0	150	0	0	0
	10.01 Nominaal en onvoorzien	5	0	30 716	0	63 149	0
	11.01 Apparaatsuitgaven	755 914	231 514	744 695	214 790	780 427	218 201
Div. dept.	Attachés	53 999	0	55 211	0	55 288	0
	Totaal	809 944	231 514	830 772	214 790	898 864	218 201

BIJLAGE 1: De HGIS verticaal: wijzigingen na de Miljoenennota 2010 (bedragen in mln EUR)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
HGIS-uitgaven						
Stand Miljoenennota 2010	6 368,2	6 741,6	6 388,9	6 464,7	6 558,4	
Macrobijstellingen (BNP-mutaties)	121,8	249,2	339,7	446,8	562,8	
Eindejaarsmarge	79,4	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overboekingen van/naar HGIS	- 39,8	- 2,3	- 9,8	- 9,6	- 10,3	
Intertemporele kasschuiven	58,0	- 253,5	200,0	- 4,5	0,0	
Desalderingen	11,0	7,7	0,7	12,2	16,1	
Totaal uitgaven stand Miljoenennota 2011	6 598,5	6 742,6	6 919,4	6 909,6	7 127,0	7 334,8
HGIS-ontvangsten						
Stand Miljoenennota 2010	133,3	132,7	131,7	121,2	117,1	
Desalderingen	11,0	7,7	0,7	12,2	16,1	
Totaal ontvangsten stand Miljoenennota 2011	144,3	140,3	132,4	133,4	133,2	122,0
Saldo HGIS-uitgaven en ontvangsten	6 454,2	6 602,3	6 787,0	6 776,2	6 993,8	7 212,8

BIJLAGE 2a: De HGIS-uitgaven horizontaal: meerjarencijfers per ministerie en per begrotingsartikel

Realisaties 2009, vermoedelijke uitkomsten 2010 en begrotingsramingen 2011 t/m 2015 (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
IIB Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten														
02.01 Algemene Rekenkamer/recht- en doelmatigheidsbevordering	280	280	140	140										
<i>Totaal</i>	<i>280</i>	<i>280</i>	<i>140</i>	<i>140</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
V Buitenlandse Zaken														
01.00 Versterkte int. rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten														
01.01 Internationale rechtsorde	47 783	5 055	44 172	4 604	47 330	5 154	46 255	5 154	46 255	5 154	46 255	5 154	46 255	5 154
01.02 Mensenrechten	52 733	37 497	53 614	39 380	49 539	35 305	49 917	35 183	49 917	35 183	49 917	35 183	49 917	35 183
01.03 Internationale juridische instellingen	14 788		16 072		21 400		17 400		7 400		4 000		4 000	
02.00 Grotere veiligh. en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur														
02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	16 355		16 974		17 543		17 779		20 106		20 106		20 106	
02.02 Bestrijding internationaal terrorisme			500		500		500		500		500		0	
02.03 Non-proliferatie en ontwapening	9 350	1 168	9 553	2 875	9 553	2 875	9 553	2 875	9 553	2 875	9 553	2 875	9 553	2 875
02.04 Conventionele wapenbeheersing														
02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	363 042	266 866	365 250	209 547	345 168	216 435	374 398	245 665	374 398	245 665	374 398	245 665	374 398	245 665
02.06 Humanitaire hulpverlening	293 936	293 731	263 267	261 000	257 267	255 000	299 267	297 000	299 267	297 000	299 267	297 000	299 267	297 000
02.07 Goed bestuur	201 182	189 577	165 893	156 509	155 635	146 851	158 897	150 561	158 587	150 251	160 587	152 251	160 587	152 251
02.08 Het bevorderen van energiezekerheid														
02.09 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	17 609	17 609	16 600	16 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03.00 Versterkte Europese samenwerking														
03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	8 558		9 428		9 428		9 428		9 428		9 428		9 428	
03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	179 829	179 829	191 052	191 052	189 133	189 133	203 115	203 115	207 177	207 177	182 256	182 256	191 052	191 052
03.04 Nederlandse positie in de EU	3 678		3 145		3 145		3 145		3 145		3 145		3 145	
03.05 Raad van Europa	9 489		9 353		9 303		9 303		9 303		9 303		9 303	

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
04.00 Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede														
04.01 Handels- en financieel systeem	16 956	1 224	21 261	2 207	18 951	826	18 272	680	18 272	680	18 272	680	17 560	680
04.02 Armoedebestrijding	404 303	401 690	343 456	337 696	316 536	314 036	494 802	492 302	598 102	595 602	828 185	825 685	974 664	972 164
04.03 Verhoogde economische groei en verminderde armoede als gevolg van gezonde private sector ontwikkeling in ontwikkelingslanden	494 505	482 005	442 357	429 857	455 096	442 596	483 566	471 066	485 043	472 543	485 043	472 543	485 043	472 543
04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	20 923	20 923	23 795	23 795	28 815	28 815	29 078	29 078	28 778	28 778	28 778	28 778	28 778	28 778
04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	6 609		6 660		6 660		6 660		6 660		6 660		6 660	
05.00 Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling														
05.01 Gelijke kansen op doorlopen kwalitatief goed onderwijs	313 506	313 506	329 378	329 378	367 567	367 567	509 418	509 418	487 218	487 218	487 218	487 218	487 218	487 218
05.02 Versterking van het gebruik van kennis en onderzoek	155 858	153 262	170 687	168 091	180 757	178 161	181 031	178 435	181 031	178 435	181 031	178 435	181 031	178 435
05.03 Gender	38 999	38 999	44 135	44 135	30 201	30 201	27 181	27 181	22 230	22 230	22 230	22 230	22 230	22 230
05.04 HIV/AIDS	303 901	302 110	282 978	281 485	303 104	301 611	321 199	319 706	312 439	310 946	312 439	310 946	312 439	310 946
05.05 Reproductieve gezondheid	183 316	183 316	163 308	163 308	151 886	151 886	159 012	159 012	155 132	155 132	155 132	155 132	155 132	155 132
05.06 Participatie civil society Beter beschermd en verbeterd milieu	497 575	497 439	568 633	568 633	531 127	531 127	539 656	539 656	537 453	537 453	537 453	537 453	537 453	537 453
06.00 Beter beschermd en verbeterd milieu														
06.01 Milieu en water	255 987	253 088	220 786	217 284	381 985	379 566	334 096	332 602	319 986	318 567	278 986	277 567	278 986	277 567
06.02 Duurzaam waterbeheer, een hoger percentage mensen dat duurzaam toegang heeft tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen	130 629	130 629	108 062	108 062	129 757	129 757	127 063	127 063	126 063	126 063	126 063	126 063	126 063	126 063
07.00 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer														
07.01 Consulaire dienstver- lening	23 435		20 024		16 809		14 509		14 509		14 509		14 509	
07.02 Vreemdelingenbeleid	248 900	247 959	10 270	9 000	10 130	9 000	10 130	9 000	10 130	9 000	10 130	9 000	10 130	9 000
08.00 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland														

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
08.01 Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur en versterking van de culturele identiteit in ontwikkelingslanden	9 852	2 424	8 216	1 115	8 118	472	7 646		7 646		7 646		7 646	
08.02 Cultureel erfgoed	4 202	1 057	4 885	2 149	4 885	2 149	4 885	2 149	4 885	2 149	4 885	2 149	4 885	2 149
08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	61 788	33 924	62 427	35 211	60 309	35 025	60 270	34 815	59 976	34 815	59 976	34 815	59 976	34 815
08.04 Vestigingsklimaat int. organisaties in Nederland			80		55		55		55		55		55	
09.00 Geheim														
09.01 Geheim	26		150											
10.00 Nominaal en onvoorzien														
10.01 Nominaal en onvoorzien Algemeen	5		30 716		63 149		73 384		99 247		211 252		224 052	
11.00 Algemeen														
11.01 Apparaatsuitgaven	755 914	231 514	744 695	214 790	772 680	215 925	714 113	215 869	724 820	215 818	721 412	215 830	721 888	215 830
<i>Totaal</i>	<i>5 145 521</i>	<i>4 286 401</i>	<i>4 771 832</i>	<i>3 817 763</i>	<i>4 961 268</i>	<i>3 971 749</i>	<i>5 312 938</i>	<i>4 390 018</i>	<i>5 392 570</i>	<i>4 441 141</i>	<i>5 663 929</i>	<i>4 607 339</i>	<i>5 831 268</i>	<i>4 762 614</i>
VI Justitie														
13.03.01 Rechtshandhaving/Tech. ass. bij drugsbestrijding Suriname	202	202	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
13.03.01 Rechtshandhaving/Europol en Eurojust	25 085		25 719		32 677		27 829		27 993		23 733		23 764	
13.03.03 Rechtshandhaving/NFI	500		500		500		500		500		500		500	
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Attachés	1 382		1 408		1 523		1 514		1 508		1 491		1 507	
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	130		146		146		146		146		146		146	
<i>Totaal</i>	<i>27 299</i>	<i>202</i>	<i>27 973</i>	<i>200</i>	<i>35 046</i>	<i>200</i>	<i>30 189</i>	<i>200</i>	<i>30 347</i>	<i>200</i>	<i>26 070</i>	<i>200</i>	<i>26 117</i>	<i>200</i>
VII Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties														
39.01 Apparaat (attachés)	698		491		491		491		491		491		491	
<i>Totaal</i>	<i>698</i>	<i>0</i>	<i>491</i>	<i>0</i>	<i>491</i>	<i>0</i>	<i>491</i>	<i>0</i>	<i>491</i>	<i>0</i>	<i>491</i>	<i>0</i>	<i>491</i>	<i>0</i>
VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschap														
06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453
07.10 Wetenschappelijk onderwijs	61 827	58 558	61 814	58 546	61 814	58 546	61 814	58 546	61 814	58 546	61 814	58 546	61 814	58 546
08.11 Internationaal beleid: attachés	150		150		150		150		150		150		150	
08.11 Internationaal beleid: Cultuur overig	1 504		904		904		904		904		904		904	
14.01/02/04/05 Cultuur: overig	7 103		6 216		5 666		5 666		4 566		4 566		4 566	
14.04 Cultuur: Sieboldhuis														
16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454
16.03 Attaché China			177		252		252		252		252		252	

Begroting/beleidsterrein/artikel/ omschrijving	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
<i>Totaal</i>	74 491	62 465	73 168	62 453	72 693	62 453	72 693	62 453	71 593	62 453	71 341	62 453	71 341	62 453
IXB Financiën														
01 Belastingen														
02 Belastingdienst (attachés)	1 311		1 170		1 324		1 324		1 324		1 324		1 324	
04 Internationale betrekkingen														
20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	95 370	94 040	55 785	55 785	342 205	342 205	256 472	256 472	165 215	165 215	194 622	194 622	242 990	242 990
09 Algemeen (apparaat/attachés)	1 058		1 065		1 075		1 075		1 075		1 075		1 075	
<i>Totaal</i>	97 739	94 040	58 020	55 785	344 604	342 205	258 871	256 472	167 614	165 215	197 021	194 622	245 389	242 990
X Defensie														
20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	360 093	10 500	367 900	13 000	270 694	13 000	199 000	13 000	199 000	13 000	199 000	13 000	199 000	13 000
26 Commando Dienstencentra														
06.01 Attachés	20 587		20 688		20 688		20 688		20 688		20 688		20 688	
<i>Totaal</i>	380 680	10 500	388 588	13 000	291 382	13 000	219 688	13 000	219 688	13 000	219 688	13 000	219 688	13 000
XI Volkshuisvesting, RO en Milieu- beheer														
47.44.04 Internationaal milieubeleid	4 312		3 544		3 970		4 474		5 074		5 074		5 074	
47.48.08 Clean development mechanism	22 550		72 189		93 675		84 739		54 729					
91.82.50 Apparaat/attachés	316		316		316		316		316		316		316	
91.89.92 Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties			680		335		158							
<i>Totaal</i>	27 178	0	76 729	0	98 296	0	89 687	0	60 119	0	5 390	0	5 390	0
XII Verkeer en Waterstaat														
31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	10 724		14 887		9 536		9 536		9 536		9 536		9 536	
33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	327		925		925		925		925		925		925	
33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1 210		1 265		1 565		1 565		1 715		1 715		1 265	
37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	755	27	736	27	736	27	736	27	736	27	736	27	736	27
41.01 Attachés	2 248		2 104		2 104		2 104		2 104		2 104		2 104	
<i>Totaal</i>	15 264	27	19 917	27	14 866	27	14 866	27	15 016	27	15 016	27	14 566	27
XIII Economische Zaken														
2 Een sterk innovatievermogen														
01 Algemeen (attachés)	5 616		5 295		5 679		6 465		6 465		6 465		6 615	
45 IS opkomende markten	4 692		2 843		4 384		5 420		6 665		6 660		6 660	
55 Bijdrage organisaties	337													
3 Een concurrerend ondernemings- klimaat														
10 Bijdrage UNWTO	211		226		226		226		226		226		227	

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
4 Doelmatige en duurzame energiehuishouding														
01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	654													
20 CO ₂ /reductieplan-Joint Implementation	44 283		39 873		31 563		25 236		23 925					
50 Bijdrage aan diverse instituten	148		1 095		1 090		1 090		1 090		1 090		1 090	
5 Internationale Economische Betrekkingen														
01 Algemeen	2 202		1 549		14 619		51 671		48 513		50 086		50 175	
20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 528		4 156		4 007		4 007		4 007		4 007		4 007	
30 Bevorderen van internationaal ondernemen	74 641	200	81 223		54 209		23 819		21 692		21 648		21 553	
40 Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (DBIN)	592													
50 Het gericht ondersteunen van het bedrijfsleven in kansrijke sectoren op zowel binnen- als buitenlandse markten	32 819	163	43 598	5 000	53 527	7 400	44 838	7 437	32 371		30 847		23 197	
10 Elektronische communicatie en post														
30 Bijdrage aan internationale organisaties	2 010		2 477		2 501		2 501		2 501		2 501		2 501	
Totaal	172 733	363	182 335	5 000	171 805	7 400	165 273	7 437	147 455	0	123 530	0	116 025	0
XIV Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit														
23 Natuur														
01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61		61		61		61		61		61		61	
01.04 Programma «Leren voor Duurzame Ontwikkeling»	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000								
26 Kennis en Innovatie														
01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ASC, IO en ISRIC)														
01.06 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
01.06 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	1 134	1 134	1 085	1 085	1 098	1 098	1 098	1 098	1 098	1 098	1 098	1 098	1 098	1 098
29 Algemeen														
01.01 Internationale contributies/FAO	6 474	3 301	6 973	3 556	6 973	3 556	6 973	3 556	6 973	3 556	6 973	3 556	6 973	3 556

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243
02.01 Apparaatsuitgaven (attachés)	18 661		20 413		19 828		19 828		19 828		19 828		19 828	
<i>Totaal</i>	<i>27 608</i>	<i>5 713</i>	<i>29 810</i>	<i>5 919</i>	<i>29 238</i>	<i>5 932</i>	<i>28 238</i>	<i>4 932</i>	<i>28 238</i>	<i>4 932</i>	<i>28 238</i>	<i>4 932</i>	<i>28 283</i>	<i>4 932</i>
XV Sociale Zaken en Werkgele- genheid														
98.08.06 Apparaatsuitgaven (attachés)	749		749		749		749		749		749		749	
<i>Totaal</i>	<i>749</i>	<i>0</i>	<i>749</i>	<i>0</i>	<i>749</i>	<i>0</i>	<i>749</i>	<i>0</i>	<i>749</i>	<i>0</i>	<i>749</i>	<i>0</i>	<i>749</i>	<i>0</i>
XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport														
46.01.01 Sport en OS	1 466	1 466	1 500	1 500	1 500	1 500								
98.01.01 Projecten via UNODC	5 000		4 500											
98.01.01 WHO-partnerschap	6 000		6 000		6 000		6 000		6 000		6 000		6 000	
98.02.01 Algemeen, apparaatsuitgaven (attachés)	1 223		1 185		1 109		1 109		1 109		948		948	
<i>Totaal</i>	<i>13 689</i>	<i>1 466</i>	<i>13 185</i>	<i>1 500</i>	<i>8 609</i>	<i>1 500</i>	<i>7 109</i>	<i>0</i>	<i>7 109</i>	<i>0</i>	<i>6 948</i>	<i>0</i>	<i>6 948</i>	<i>0</i>
Toerekeningen														
EU-begroting	294 900	234 400	340 100	265 367	345 600	269 867	345 600	269 867	345 600	269 867	345 600	269 867	345 600	269 867
EKI-kwijtschelding	27 864	27 864	347 000	347 000	95 000	95 000	100 000	100 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Opvang asielzoekers			268 475	268 475	272 998	272 998	272 998	272 998	272 998	272 998	272 998	272 998	272 998	272 998
<i>Totaal</i>	<i>322 764</i>	<i>262 264</i>	<i>955 575</i>	<i>880 842</i>	<i>713 598</i>	<i>637 865</i>	<i>718 598</i>	<i>642 865</i>	<i>768 598</i>	<i>692 865</i>	<i>768 598</i>	<i>692 865</i>	<i>768 598</i>	<i>692 865</i>
TOTAAL UITGAVEN	6 306 693 4 723 721 6 598 512 4 842 629 6 742 645 5 042 331 6 919 390 5 377 404 6 909 587 5 379 833 7 127 009 5 575 438 7 334 808 5 779 081													

**BIJLAGE 2b: De HGIS-ontvangsten horizontaal: meerjarencijfers
per ministerie en per begrotingsartikel**

Realisaties 2009, vermoedelijke uitkomsten 2010 en begrotingsramingen 2011 t/m 2015 (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsreïne/artikel/omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
V Buitenlandse Zaken							
22 Grotere veiligh. en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur							
10 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	149	149	149	149	149	149	149
70 Humanitaire hulpverlening	1 062	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
23 Versterkte Europese samenwerking							
40 Restitutie Raad van Europa	120						
24 Meer welvaart en minder armoede							
10 Aflossingen en rente begrotingsleningen	44 307	19 903	20 483	20 136	24 163	28 067	28 067
27 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer							
10 Consulaire dienstverlening	38 763	38 450	38 450	38 450	38 450	38 450	38 450
28 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland							
10 Doorberekening Defensie diversen	700	790	790	790	790	790	790
31 Algemeen							
10 Diverse ontvangsten	61 266	65 326	57 326	50 326	50 326	50 326	50 326
20 Koersverschillen							
Totaal	146 367	125 618	118 198	110 851	114 878	118 782	118 782
VI Justitie							
13.03.01 Rechtshandhaving/Europol							
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/ Attachés							
Totaal	0	0	0	0	0	0	0
IXB Financiën							
04.22 Programma Ontvangsten	11 721	10 053	8 920	8 335	7 779	3 717	
Totaal	11 721	10 053	8 920	8 335	7 779	3 717	0
X Defensie							
20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties	20 494	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407
Totaal	20 494	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407
XIII Economische Zaken							
02.10 Infrastructuur voor innovatie							
05 Internationale economische betrekkingen							
20 Vrijmaken internationaal handels- en investeringsverkeer							
21 Ontvangsten kredieten en garanties	1 973	5 681	10 681	10 681	8 181	8 181	681
30 Bevorderen internationaal ondernemen	1 007						
90 Diverse ontvangsten BEB	1 541	1 534	1 134	1 134	1 134	1 134	1 134
10.70 Restituties bijdragen aan internationale organisaties	2						
Totaal	4 523	7 215	11 815	11 815	9 315	9 315	1 815
TOTAAL ONTVANGSTEN	183 105	144 293	140 340	132 408	133 379	133 221	122 004

BIJLAGE 3: Berekening ODA-plafond 2011 en raming ODA-prestatie 2010 en 2011

Berekening ODA-plafond 2011 (bedragen in miljoenen EUR)

	2011
Raming BNP	615 350,0
Basisbedrag 0,8% BNP	4 922,8
Bij: geraamde aflossingen op ODA-leningen	50,0
Bij: geraamde ontvangsten OS	40,1
Bij: Duurzame energie	200,0
Bij: Kasschuif 2009	100,0
Af: Eindejaarsmarge 2008 en 2009	- 15,9
Af: Kasschuif 2010	- 250,0
<hr/>	
ODA-plafond 2011	5 047,0

Raming netto ODA-prestatie in 2010 en 2011: (bedragen in miljoenen EUR)

	2010	2011
Bruto ODA-totaal	4 847,4	5 047,0
Af: geraamde aflossingen op ODA-leningen	- 55,6	- 50,0
Af: geraamde ontvangsten OS	- 41,2	- 40,1
<hr/>		
Netto ODA (in miljoenen euro)	4 750,6	4 956,9
Raming BNP (in miljarden euro)	589,4	615,4
Netto ODA in % van het BNP	0,81	0,81

**BIJLAGE 4a: De ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen
x EUR 1000)**

		2009	2010	2011	Begroting/ artikel
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	5 055	4 604	5 154	V-01.01
1.2	Mensenrechten	37 497	39 380	35 305	V-01.02
		<i>42 552</i>	<i>43 984</i>	<i>40 459</i>	
Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur					
AR	Recht- en doelmatigheidsbevordering	280	140	0	IIB-02.01
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	1 168	2 875	2 875	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	266 866	209 547	216 435	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	293 731	261 000	255 000	V-02.06
2.7	Goed bestuur	189 577	156 509	146 851	V-02.07
2.9	Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	17 609	16 600	0	V-02.09
Defensie	Toerekening crisisbeheersingsoperaties	10 500	13 000	13 000	X-20
		<i>779 731</i>	<i>659 671</i>	<i>634 161</i>	
Versterkte Europese samenwerking					
3.3	EOF Europees ontwikkelingsfonds	179 829	191 052	189 133	V-03.03
Toerek.	Toerekening EU-begroting	234 400	265 367	269 867	Toerekening
		<i>414 229</i>	<i>456 419</i>	<i>459 000</i>	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	1 224	2 207	826	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	401 690	337 696	314 036	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	482 005	429 857	442 596	V-04.03
4.4	Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	20 923	23 795	28 815	V-04.04
Justitie	Rechtshandhaving/Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname	202	200	200	VI-13.03.01
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	94 040	55 785	342 205	IXB-04.20
EZ	Economische Samenwerking Indonesie	200	0	0	XIII-5.30
	Faciliteit transitielanden	163	5 000	7 400	XIII-5.50
LNV	Internationale contributies/FAO	3 301	3 556	3 556	XIV-29.01.01
Toerek.	EKI-kwijtschelding	27 864	347 000	95 000	Toerekening
		<i>1 031 612</i>	<i>1 205 096</i>	<i>1 234 634</i>	
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.1	Onderwijs	313 506	329 378	367 567	V-05.01
5.2	Kennisontwikkeling	153 262	168 091	178 161	V-05.02
5.3	Gender	38 999	44 135	30 201	V-05.03
5.4	HIV/AIDS	302 110	281 485	301 611	V-05.04
5.5	Reproductieve gezondheid	183 316	163 308	151 886	V-05.05
5.6	Participatie civil society	497 439	568 633	531 127	V-05.06
OCW	HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	3 453	VIII-06.01
	Wetenschappelijk onderwijs	58 558	58 546	58 546	VIII-07.10
	Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	VIII-16.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC, IO en ISRIC)	0	0	0	XIV-26.01.01
	Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	XIV-26.01.06
	Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	1 134	1 085	1 098	XIV-26.01.06
VWS	Sport en OS	1 466	1 500	1 500	XVI-46.01.01
		<i>1 553 732</i>	<i>1 620 103</i>	<i>1 625 639</i>	
Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	253 088	217 284	379 566	V-06.01
6.2	Water en stedelijke ontwikkeling	130 629	108 062	129 757	V-06.02
VenW	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	27	27	27	XII-37.01
LNV	Programma «Leren voor Duurzame Ontwikkeling»	1 000	1 000	1 000	XIV-23.01.04
	Internationale contributies/UNEP	243	243	243	XIV-29.01.01
		<i>384 987</i>	<i>326 616</i>	<i>510 593</i>	

		2009	2010	2011	Begroting/ artikel
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer					
7.2	Vreemdelingenbeleid (opvang asielzoekers)	247 959	9 000	9 000	V-07.02
Toerek.	Opvang van asielzoekers	0 247 959	268 475 277 475	272 998 281 998	Toerekening
Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Nederlandse cultuur	2 424	1 115	472	V-08.01
8.2	Cultureel erfgoed	1 057	2 149	2 149	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	33 924 37 405	35 211 38 475	35 025 37 646	V-08.03
Algemeen					
11.1	Apparaatsuitgaven	231 514 231 514	214 790 214 790	218 201 218 201	V-11.01
Totaal ODA binnen HGIS		4 723 721	4 842 629	5 042 331	
ODA buiten HGIS (instituten LNV)		4 725	4 725	4 725	
TOTAAL ODA		4 728 446	4 847 354	5 047 056	

BIJLAGE 4b: De geplande ODA-uitgaven in partnerlanden 2011

Versnelde MDG-realizatie			
Bangladesh			
2.07 Goed bestuur	2 100 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	500 000		
5.01 Onderwijs	19 000 000		
5.03 Gender	1 300 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	6 405 000		
6.01 Milieu en water	8 300 000		
6.02 Duurzaam waterbeheer	18 350 000		
	55 955 000		
Benin			
2.07 Goed bestuur	2 500 000		
4.02 Armoedevermindering	8 525 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	3 000 000		
5.01 Onderwijs	4 500 000		
5.03 Gender	25 000		
6.01 Milieu en water	609 000		
6.02 Duurzaam waterbeheer	9 900 000		
	29 059 000		
Bolivia			
1.02 Mensenrechten	148 000		
2.07 Goed bestuur	5 100 000		
4.02 Armoedevermindering	1 382 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	9 500 000		
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS	306 000		
5.01 Onderwijs	11 464 000		
5.03 Gender	1 500 000		
6.01 Milieu en water	12 664 000		
	42 064 000		
Burkina Faso			
1.02 Mensenrechten	350 000		
2.07 Goed bestuur	450 000		
4.02 Armoedevermindering	23 000 000		
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS	300 000		
5.01 Onderwijs	12 000 000		
5.03 Gender	450 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	6 750 000		
	43 300 000		
Ethiopië			
2.07 Goed bestuur	1 980 000		
4.02 Armoedevermindering	100 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	16 089 000		
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS	200 000		
5.01 Onderwijs	7 520 000		
5.04 HIV/AIDS	4 730 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	4 781 000		
	35 400 000		
Ghana			
2.07 Goed bestuur	1 030 000		
4.02 Armoedevermindering	20 000 000		
5.01 Onderwijs	6 735 000		
5.03 Gender	1 000 000		
5.04 HIV/AIDS	1 000 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	18 346 000		
6.01 Milieu en water	9 675 000		
6.02 Duurzaam waterbeheer	275 000		
	58 061 000		
Jemen			
1.02 Mensenrechten		422 000	
2.07 Goed bestuur		2 890 000	
4.02 Armoedevermindering		375 000	
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		1 300 000	
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS		125 000	
5.01 Onderwijs		5 500 000	
5.03 Gender		480 000	
5.05 Reproductieve gezondheid		5 620 000	
6.01 Milieu en water		25 000	
6.02 Duurzaam waterbeheer		6 675 000	
		23 412 000	
Kenia			
1.02 Mensenrechten		200 000	
2.07 Goed bestuur		4 500 000	
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		1 472 000	
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS		3 700 000	
6.01 Milieu en water		5 000 000	
6.02 Duurzaam waterbeheer		14 872 000	
		14 872 000	
Mali			
1.02 Mensenrechten		150 000	
2.07 Goed bestuur		750 000	
4.02 Armoedevermindering		15 000 000	
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		9 000 000	
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS		150 000	
5.01 Onderwijs		10 100 000	
5.05 Reproductieve gezondheid		11 050 000	
6.02 Duurzaam waterbeheer		6 163 000	
		52 363 000	
Mongolië			
6.01 Milieu en water		6 675 000	
6.02 Duurzaam waterbeheer		623 000	
		7 298 000	
Mozambique			
2.07 Goed bestuur		2 650 000	
4.02 Armoedevermindering		18 000 000	
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		3 400 000	
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS		250 000	
5.01 Onderwijs		500 000	
5.03 Gender		900 000	
5.04 HIV/AIDS		5 000 000	
5.05 Reproductieve gezondheid		7 000 000	
6.02 Duurzaam waterbeheer		15 500 000	
		53 200 000	
Nicaragua			
2.07 Goed bestuur		1 985 000	
4.02 Armoedevermindering		290 000	
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		7 480 000	
5.03 Gender		1 200 000	
5.04 HIV/AIDS		500 000	
5.05 Reproductieve gezondheid		8 003 000	
		19 458 000	

Versnelde MDG-realisatie

Oeganda		Tanzania	
1.02 Mensenrechten	312 000	2.07 Goed bestuur	18 000 000
2.07 Goed bestuur	8 544 000	4.02 Armoedevermindering	20 000 000
4.02 Armoedevermindering	2 178 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1 158 000
5.01 Onderwijs	16 409 000	5.04 HIV/AIDS	2 400 000
5.03 Gender	89 000	5.05 Reproductieve gezondheid	17 500 000
	27 532 000	6.02 Duurzaam waterbeheer	7 500 000
			66 558 000
Rwanda		Zambia	
2.07 Goed bestuur	6 300 000	2.07 Goed bestuur	2 200 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	11 200 000	4.02 Armoedevermindering	10 000 000
5.01 Onderwijs	7 600 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	4 700 000
6.01 Milieu en water	19 000 000	5.01 Onderwijs	18 000 000
	44 100 000	5.03 Gender	400 000
		5.04 HIV/AIDS	2 700 000
Senegal		5.05 Reproductieve gezondheid	5 000 000
4.02 Armoedevermindering	10 300 000		43 000 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	150 000		
4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS	100 000		
6.01 Milieu en water	20 206 000		
	30 756 000		

Uitfasing in de periode 2008–2011

Afghanistan		Bosnië & Herzegovina	
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	14 000 000	2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	5 000 000
2.07 Goed bestuur	2 950 000	2.07 Goed bestuur	2 500 000
	16 950 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1 500 000
			9 000 000
Burundi		Sri Lanka	
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2 295 000	1.02 Mensenrechten	0
	2 295 000	2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	0
Colombia		2.06 Humanitaire hulpverlening	0
1.02 Mensenrechten	900 000	2.07 Goed bestuur	0
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	2 600 000	4.02 Armoedevermindering	0
2.07 Goed bestuur	1 700 000	4.04 Kwaliteit en effectiviteit OS	0
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1 500 000		0
6.01 Milieu en water	11 500 000		
	18 200 000		
Congo, Democratische Republiek			
1.02 Mensenrechten	1 500 000		
2.07 Goed bestuur	1 000 000		
5.03 Gender	2 000 000		
	4 500 000		
Guatemala			
1.02 Mensenrechten	1 500 000		
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	200 000		
2.07 Goed bestuur	4 500 000		
5.03 Gender	500 000		
5.04 HIV/AIDS	300 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	500 000		
6.01 Milieu en water	8 000 000		
	15 500 000		
Kosovo			
2.07 Goed bestuur	2 000 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2 000 000		
	4 000 000		
Pakistan			
1.02 Mensenrechten	500 000		
2.07 Goed bestuur	4 000 000		
5.01 Onderwijs	19 500 000		
6.01 Milieu en water	8 600 000		
6.02 Duurzaam waterbeheer	692 000		
	33 292 000		
Palestijnse Autoriteiten			
1.02 Mensenrechten	1 650 000		
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	12 215 000		
2.07 Goed bestuur	8 335 000		
	22 200 000		
Soedan			
1.02 Mensenrechten	1 200 000		
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	65 000 000		
2.07 Goed bestuur	400 000		
	66 600 000		

Brede relatie**Uitfasing in de periode 2008–2011**

Egypte		Albanië	
1.02 Mensenrechten	200 000	2.07 Goed bestuur	0
2.07 Goed bestuur	1 084 000	5.03 Gender	0
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	340 000	6.01 Milieu en water	0
5.03 Gender	2 120 000		0
6.02 Duurzaam waterbeheer	4 302 000		
	8 046 000	Armenië	
		2.07 Goed bestuur	343 000
			343 000
Georgië			
1.02 Mensenrechten	160 000	Kaap Verdië	
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	55 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	50 000
2.07 Goed bestuur	400 000	5.01 Onderwijs	1 050 000
	615 000		1 100 000
Indonesië			
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	3 500 000	Macedonië	
2.07 Goed bestuur	14 675 000	5.01 Onderwijs	516 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2 500 000		516 000
5.01 Onderwijs	17 750 000		
5.02 Kennisontwikkeling	5 000 000		
6.01 Milieu en water	16 000 000		
6.02 Duurzaam waterbeheer	12 000 000		
	71 425 000		
Moldavië			
2.07 Goed bestuur	2 401 000		
4.02 Armoedevermindering	2 400 000		
	4 801 000		
Suriname			
2.07 Goed bestuur	6 321 000		
4.02 Armoedevermindering	13 308 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	7 135 000		
5.01 Onderwijs	465 000		
5.03 Gender	87 000		
5.04 HIV/AIDS	135 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	600 000		
5.06 Participatie civil society	3 280 000		
6.01 Milieu en water	5 125 000		
	36 456 000		
Vietnam			
4.02 Armoedevermindering	4 100 000		
5.04 HIV/AIDS	1 500 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	5 000 000		
6.02 Duurzaam waterbeheer	5 025 000		
	15 625 000		
Zuid Afrika			
2.07 Goed bestuur	3 800 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2 450 000		
5.01 Onderwijs	11 500 000		
5.04 HIV/AIDS	7 000 000		
	24 750 000		

**BIJLAGE 5: HGIS-uitgaven Natuur, Milieu en Water (bedragen
x EUR 1000)**

	2009	2010	2011
ODA Natuur en Milieu			
<i>Directe uitgaven Natuur en Milieu</i>			
Landenspecifieke sectorale samenwerking	213 295	180 142	173 879
Thematische samenwerking in landen en regio's	95 506	68 361	170 963
Subtotaal directe uitgaven Natuur en Milieu	308 801	248 503	344 842
Toerekening macrosteun	7 836	13 564	10 279
<i>Multilateraal</i>			
<i>VN-instellingen</i>			
GEF-ODA/ Montreal Fund	2 062	21 979	24 843
UNEP	9 140	9 140	9 140
Verwoestijningsverdrag	136	120	120
UNDP	9 930	10 630	10 230
IFAD	9 518	8 938	8 938
FAO partnershipprogramma	0	1 875	3 750
UN-HABITAT	450	450	450
Overig	0	0	53 500
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>			
IDA en regionale ontwikkelingsbanken	9 404	5 579	34 221
WB-Partnership Programma	12 879	12 879	12 879
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>			
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	8 991	9 553	9 457
Toerekening EU-begroting	11 720	13 268	13 493
Subtotaal Multilateraal	74 230	94 411	181 021
<i>Particuliere kanaal</i>			
Speciale Activiteiten	56 143	53 624	49 360
TMF en MFS	62 018	66 031	63 433
Subtotaal overig	78 901	65 220	67 542
Oret, Miliev en ORIO	60 309	45 410	48 542
MFP	0	0	0
SALIN	2 117	2 480	2 790
SNV	13 880	13 500	13 500
PSO	1 245	2 480	1 360
MATRA	1 350	1 350	1 350
Subtotaal Particulier Kanaal	197 062	184 875	180 335
<i>Overige toerekeningen</i>			
Apparaatsuitgaven	17 164	17 183	17 274
Natuur en Milieu Educatie	908	1 000	1 000
Int. onderwijs instituten	12 539	14 044	15 030
Subtotaal Overige Toerekeningen	30 611	32 227	33 304
Totaal ODA Natuur en Milieu	618 540	573 580	749 781
<i>Waarvan voor:</i>			
– Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud (RTR)	68 000	68 000	68 000
<i>BNP (x mln)</i>	562 400	589 420	615 350
ODA Natuur en Milieu als % van het BNP	0,110	0,097	0,122

	2009	2010	2011
Non-ODA Natuur en Milieu			
<i>Natuur en Milieu programma's</i>			
Clean Development Mechanism	22 550	72 189	93 675
Joint Implementation	44 283	41 782	35 063
GEF non-ODA	0	816	816
Internationale samenwerking Milieu	4 312	3 544	3 970
Waterbeheer (Partners for Water)	10 724	14 887	9 536
Subtotaal	81 869	133 218	143 060
Overig			
MATRA	3 110	3 110	3 110
Subtotaal	3 110	3 110	3 110
Totaal Non-ODA natuur en milieu	84 979	136 328	146 170
TOTAAL NATUUR EN MILIEU IN HGIS	703 519	709 908	895 951

BIJLAGE 6: ODA-uitgaven Onderwijs (bedragen x EUR 1000)

	2009	2010	2011
<i>Bilaterale uitgaven</i>			
Partnerlanden met onderwijs als sector	214 059	191 335	170 109
Niet gedelegeerde middelen (Silent partnership, ECD, onderwijs post conflict, capaciteitsopbouw)	51 200	52 150	69 150
Noodhulponderwijs			
Hoger onderwijs	104 070	118 505	128 505
Andere activiteiten	1 500	1 500	1 500
Education for All (EFA)/ Fast Track Initiative (FTI)	0	30 000	40 000
Toerekening macrosteun en schuldkwijtschelding	23 472	40 346	30 740
Toerekening andere thema's, zoals noodhulp en wederopbouw	26 992	24 853	24 447
Subtotaal bilateraal kanaal	421 293	458 689	464 451
<i>Multilateraal</i>			
<i>VN-instellingen</i>			
ILO	30 023	30 218	28 903
UNHCR	340	351	351
UNICEF	2 814	2 814	2 814
UNRWA	7 350	7 352	8 255
UNESCO	9 000	9 000	7 800
WFP	243	283	283
PP ILO	4 000	4 000	4 000
	6 276	6 418	5 400
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>			
WB-Partnership Programma	1 500	1 500	1 500
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	14 860	12 504	41 096
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>			
Europees ontwikkelingsfonds (EOF)	7 235	7 642	7 565
Toerekening EU-begroting	11 720	13 268	13 493
Subtotaal Multilateraal	65 338	65 132	92 557
<i>Particulier Kanaal</i>			
Medefinancieringsprogramma	49 108	58 352	52 661
SALIN onderwijs	3 000	3 000	3 000
PSO	830	1 550	850
Overige	0	0	0
Subtotaal Particulier Kanaal	52 938	62 902	56 511
<i>Overige toerekeningen</i>			
Apparaatsuitgaven	17 164	17 183	17 274
Subtotaal Overige Toerekeningen	17 164	17 183	17 274
TOTAAL Onderwijs	556 733	603 906	630 792
TOTAAL OS-begroting	4 693 653	4 843 629	5 042 331
Uitgaven Onderwijs als % van de OS-begroting	11,9%	12,5%	12,5%

**BIJLAGE 7: Uitgaven HIV/AIDS, Malaria en Tuberculose (bedragen
x EUR 1000)**

	2009	2010	2011
ODA HIV/AIDS, TB en Malaria			
<i>Bilaterale uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB</i>			
Partnerlanden met HIV/AIDS, Malaria en TB	87 868	87 456	79 416
Niet-gedelegeerde middelen	48 981	40 017	45 128
Toerekening macrosteun, noodhulp, en wederopbouw	21 531	22 022	20 604
Subtotaal directe uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB	158 379	149 495	145 148
<i>Multilateraal</i>			
<i>VN-instellingen</i>			
UNHCR	2 940	2 940	2 940
UNDP	4 965	5 315	5 115
UNICEF	5 250	5 251	5 896
UNFPA	62 933	55 926	53 743
UNAIDS	36 000	31 500	32 000
WHO/PAHO	4 000	4 167	4 167
Partnershipprogramma WHO	14 966	12 600	12 600
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>			
GFATM	60 000	61 900	87 100
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	7 429	6 252	20 547
WB Partnerschapsprogramma	1 038	1 020	1 140
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>			
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	10 790	11 463	11 348
Toerekening EU-begroting	11 720	13 268	13 493
Subtotaal Multilateraal	222 031	211 602	250 089
<i>Particulier Kanaal</i>			
Aandeel HIV/AIDS, Malaria en TB van Medefinancieringsstelsel (MFS)	49 564	52 551	48 767
SALIN	9 403	8 250	5 000
PSO	830	1 550	850
Subtotaal Particulier Kanaal	59 798	62 351	54 617
<i>Overige toerekeningen</i>			
Apparaatsuitgaven	12 873	12 887	12 887
Int. onderwijs instituten	1 266	1 347	1 340
Subtotaal Overige toerekeningen	14 139	14 234	14 227
TOTAAL ODA HIV/AIDS, Malaria en TB	454 347	437 682	464 081
Non-ODA HIV/AIDS, TB en Malaria			
Partnership Programma WHO (begroting VWS)	1 000	1 000	1 000
Overig ¹	1 950	1 950	1 950
TOTAAL NON-ODA HIV/AIDS, TB en Malaria	2 950	2 950	2 950
TOTAAL HIV/AIDS, TB en Malaria in HGIS	457 297	440 632	467 031

¹ Onder non-ODA overig is een toerekeningspercentage opgenomen van het non-ODA deel bijdrage aan WHO/PAHO.

**BIJLAGE 8: De non-ODA uitgaven naar beleidsthema (bedragen
x EUR 1000)**

		2009	2010	2011	Begroting/ artikel
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	42 728	39 568	42 176	V-01.01
1.2	Mensenrechten	15 236	14 234	14 234	V-01.02
1.3	Internationale juridische instellingen	14 788	16 072	21 400	V-01.03
Justitie	Rechtshandhaving/Europol en Eurojust	25 085	25 719	32 677	VI-13.03.01
	Rechtshandhaving/NFI	500	500	500	VI-13.03.03
		<i>98 337</i>	<i>96 093</i>	<i>110 987</i>	
Vrede, veiligheid en conflictbeheersing					
2.1	Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	16 355	16 974	17 543	V-02.01
2.2	Bestrijding internationaal terrorisme	0	500	500	V-02.02
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	8 182	6 678	6 678	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	96 176	155 703	128 733	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	205	2 267	2 267	V-02.06
2.7	Goed bestuur	11 605	9 384	8 784	V-02.07
Defensie	Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	349 593	354 900	257 694	X-20
		<i>482 116</i>	<i>546 406</i>	<i>422 199</i>	
Versterkte Europese samenwerking					
3.2	Ondersteuning bij pre- en postaccessie	8 558	9 428	9 428	V-03.02
3.4	Nederlandse positie in de EU	3 678	3 145	3 145	V-03.04
3.5	Raad van Europa	9 489	9 353	9 303	V-03.05
Toerek.	EU-begroting	60 500	74 733	75 733	Toerekening
		<i>82 225</i>	<i>96 659</i>	<i>97 609</i>	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	15 732	19 054	18 125	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	2 613	5 760	2 500	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	12 500	12 500	12 500	V-04.03
4.5	Nederlandse handels- en investeringsbevordering	6 609	6 660	6 660	V-04.05
Justitie	Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	130	146	146	VI-91.01.01
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	1 330	0	0	IXB-04.20
VenW	Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	327	925	925	XII-33.02
	Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1 210	1 265	1 565	XII-33.03
EZ	IS opkomende markten	4 692	2 843	4 384	XIII-02.45
	Bijdrage aan organisaties	337	0	0	XIII-02.55
	Bijdrage UNWTO	211	226	226	XIII-03.10
	Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	654	0	0	XIII-04.01
	Bijdrage aan diverse instituten	148	1 095	1 090	XIII-04.50
	Algemeen	2 202	1 549	14 619	XIII-05.01
	Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 528	4 156	4 007	XIII-05.20
	Bevorderen van internationaal ondernemen	74 441	81 223	54 209	XIII-05.30
	Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (DBIN)	592	0	0	XIII-05.40
	Het gericht ondersteunen van het bedrijfsleven in kansrijke sectoren op zowel binnen- als buitenlandse markten	32 656	38 598	46 127	XIII-05.50
	Bijdrage aan internationale organisaties	2 010	2 477	2 501	XIII-10.30
LNV	Internationale contributies/FAO	3 173	3 417	3 417	XVI-29.01.01
	Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	61	61	XIV-23.01.04
		<i>166 156</i>	<i>181 955</i>	<i>173 062</i>	

		2009	2010	2011	Begroting/ artikel
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.2	Kennisontwikkeling	2 596	2 596	2 596	V-05.02
5.4	HIV/AIDS	1 791	1 493	1 493	V-05.04
5.6	Participatie civil society	136	0	0	V-05.06
OCW	Wetenschappelijk onderwijs	3 269	3 268	3 268	VIII-07.10
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	0	0	0	XIV-26.01.01
VWS	Projecten via UNODC	5 000	4 500	0	XIV-98.01.01
	WHO-partnerschap	6 000	6 000	6 000	XVI-98.01.01
		<i>18 792</i>	<i>17 857</i>	<i>13 357</i>	
Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	2 899	3 502	2 419	V-06.01
VROM	Internationaal milieubeleid	4 312	3 544	3 970	XIA-47.44.04
	Clean development mechanism	22 550	72 189	93 675	XIA-47.48.08
	Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties	0	680	335	XIA-91.89.92
VenW	Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	10 724	14 887	9 536	XII-31.01
	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	728	709	709	XII-37.01
EZ	CO ₂ /reductieplan-Joint Implementation	44 283	39 873	31 563	XIII-04.20
		<i>85 496</i>	<i>135 384</i>	<i>142 207</i>	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer					
7.1	Consulaire dienstverlening	23 435	20 024	16 809	V-07.01
7.2	Vreemdelingenbeleid	941	1 270	1 130	V-07.02
		<i>24 376</i>	<i>21 294</i>	<i>17 939</i>	
Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Nederlandse cultuur	7 428	7 101	7 646	V-08.01
8.2	Cultureel erfgoed	3 145	2 736	2 736	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	27 864	27 216	25 284	V-08.03
8.4	08.04 Vestigingsklimaat int. organisaties in Nederland	0	80	55	V-08.03
OCW	Cultuur: overig	1 504	904	904	VIII-08.11
	Cultuur: overig	7 103	6 216	5 666	VIII-14.01/02/04
	Cultureel erfgoed: Sieboldhuis	0	0	0	VIII-14.04
		<i>47 044</i>	<i>44 253</i>	<i>42 291</i>	
Overige uitgaven					
9.1	Geheim	26	150	0	V-9.1
10.1	Nominaal en onvoorzien	5	30 716	63 149	V-10.01
11.1	Apparaatsuitgaven	524 400	529 905	556 755	V-11.01
Div. dept.	Attachés	53 999	55 211	55 288	Div. Begrotingen
		<i>578 430</i>	<i>615 982</i>	<i>680 663</i>	
Totaal non-ODA		1 582 972	1 755 883	1 700 314	